

המצוות והכוונות בליל הסדר

כתוב בהגדת ר' חיים זייצ'יק (עמ' לג), שמקובל מר' אלחנן וסרמן שבלייל הסדר ישנן 64 מצוות למנהג אשכנז.
להלן מניין המצוות למנהג עדות המזרח:

שולחן ערוך

- (מו) יכוון לקיים מצות עשה מן התורה לשמוח בחג, שנאמר: "וְשִׂמְחָתָּ בְּחֶגְךָ... וְהָיִיתָ אֶךְ שִׂמְחָה" (שאנת אריה ס"ח).
(מז) יכוון לקיים מצות סעודה ביום טוב.
(מח) יכוון לקיים מצות אכילת בשר ושתיית יין בסעודה.
(מט) יכוון לקיים מצות היסבה במשך כל ליל הסדר (אם מיסב כך).
(נ) יכוון לקיים מצות כבוד יום טוב ועונג ביום טוב.
(נא) יכוון לקיים מצווה מדאורייתא על פי הגר"א, שבכל כזית מצה יש מצווה (ה"ד במ"ב תעה, מוה). חזו"ע (פו בהערה). ובאול"צ: ימעט בתבשילים וירבה במצה (עמ' קסח).

נפון

- (נב) יכוון לקיים מצות אכילת אפיקומן וזכר לקורבן הפסח, הנאכל על השבע.
(נג) אם אוכל עוד כזית מצה, יכוון זכר למצה הנאכלת עימו.
(נד) יכוון לקיים מצות היסבה באפיקומן.

כרך

- (נה) יכוון לקיים מצות חכמים ליטול מים אחרונים.
(נו) יכוון לקיים מצווה לזמן על הכוס בברכת המזון.
(נז) יכוון לקיים מצות הכוס בברכת המזון.
(נח) יכוון לקיים מצות עשה מן התורה לברך שלוש ברכות בברכת המזון.
(נט) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לברך ברכה רביעית בברכת המזון.
(ס) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לשתות כוס שלישית, ויכוון בברכה זאת לפטור את הכוס הרביעית (למנהג אשכנז מברכים גם על הכוס הרביעית).
(סא) יכוון לקיים מצות היסבה בכוס שלישית (כרב פפא).

הלל

- (סב) יכוון לקיים מצות אמירת הלל וברכת שיר (נשמת כל חי / יהללך).
(סג) יכוון לקיים מצות זימון בהלל - א' קורא וב' עונים (שיר"ע תעט).
(סד) יכוון לקיים מצות חכמים לברך בסוף ההלל.
(סה) יכוון לקיים מצות שתיית כוס רביעית.
(סז) יכוון לקיים מצות היסבה בכוס רביעית (כרב פפא).
(סז) יכוון לקיים מצות ברכה אחרונה על היין.
(סח) לאחר ההגדה יכוון לקיים את המצווה לספר ביציאת מצרים עד שתחפטנו שינה.

קדש

- (א) יכוון לקיים מצות קידוש ביום טוב [מחלוקת אם מדאורייתא (פמ"ג רצו, יא) או מדרבנן (מג"א רעא, א)].
(ב) יכוון לקיים מצות קידוש על היין [מחלוקת אם מדאורייתא (רע"א א) או מדרבנן (מג"א שס)].
(ג) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לברך "בורא פרי הגפן" בקידוש הלילה (למנהג אשכנז גם בכוס השנייה).
(ד) יכוון בברכת "בורא פרי הגפן" לפטור את הכוס השנייה ואת כל הכוסות שיטשה בינתיים.
(ה) יכוון לקיים מצות הזכרת יציאת מצרים בקידוש (חיי אדם כלל קא, יא).
(ו) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לברך "שהחיינו" בקידוש.
(ז) יכוון בברכת "שהחיינו" לפטור את עצם היום וכן את המצוות שיש לקיים בלילה, כגון מצה, מרור, סיפור יציאת מצרים ושתיית ארבע כוסות.
(ח) יכוון בעל הבית המקדש להוציא את כל השומעים ידי חובת קידוש, וגם הם יכוונו לצאת ידי חובה מהמקדש.
(ט) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לשתות כוס ראשונה. (כל כוס היא מצווה בנפרד, על פי מ"ב תעד סק"א).
(י) יכוון לקיים מצות היסבה בכוס ראשונה (כרב פפא).
(יא) יכוון באכילת הביצה זכר לקורבן חגיגה (לנוהגים לאוכלה לאחר הקידוש, ויש נוהגים לאוכלה בתוך הסעודה).

ורחין

- (יב) יכוון ליטול ידיים לצורך דבר שטיבולו במשקה כתקנת חז"ל.
(יג) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לברך "בורא פרי האדמה" על הכרפס.
(יד) יכוון לקיים מצות טיבול הכרפס במי מלח.
(טו) יכוון לקיים מצות אכילת הכרפס.
(טז) יכוון לפטור את המרור בברכת "בורא פרי האדמה" שמברך על הכרפס.
(יז) יכוון בהנחת הזרוע בעקרה זכר לקורבן הפסח.

ידין

- (יח) יכוון לקיים מצות בציעת המצה האמצעית לשניים, זכר ללחם עוני ופרוסה (על פי הב"ח, שהביא "לשם ייחוד" למצווה זו) חלק אחד גדול בצורת האות וי"ו וחלק אחד קטן בצורת האות דל"ת. ואם קשה לו לחתוך כך, רק יכוון על צורות אלו.

נויר

- (יט) יכוון בהגדה לקיים מצות עשה מן התורה של סיפור יציאת מצרים, שנאמר: "וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ".
(כ) יכוון בהגדה לקיים מצווה מן התורה של שאלת הבן ביציאת מצרים.

רהצה

- (ל) יכוון ליטול את הידיים לסעודה כתקנת חז"ל, וכן יכוון שנוטל ידיו נטילה המכשרת לאכילה.
(לא) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לברך "על נטילת ידיים".

מוציא מצה

- (לב) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לברך "המוציא".
(לג) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לברך "על אכילת מצה".
(לד) יכוון לקיים מצות לחם משנה.
(לה) יכוון לקיים מצות עשה מן התורה לאכול מצה בליל חמישה עשר בניסן, שנאמר: "בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עֶרֶב תֹּאכְלוּ מִצֶּת".
(לו) יכוון לפטור בברכת "על אכילת מצה" את ה"כורך" ואת האפיקומן שבסוף הסעודה.
(לז) יכוון לקיים מצות היסבה באכילת המצה.
(לח) יכוון לקיים מצות לא תעשה של "לא יֵאָכֵל חֻמֵּץ", מצות לא תעשה של "כָּל מִחְמָצָה לֹא תֹאכְלוּ", מצות הפרישה מאכילת חמץ, שנאמר: "שִׁבְעַת יָמִים מִצֹּת תֹּאכְלוּ", מצות לא תעשה שלא לאכול תערובת חמץ, מצות לא תעשה של "וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֻמֵּץ וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ שֹׂאֵר" ומצות לא תעשה של "שֹׂאֵר לֹא יִמָּצֵא בְּבֵתֶיכֶם".

מרור

- (לט) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לברך "על אכילת מרור" (למנהג אשכנז גם "בורא פרי האדמה").
(מ) יכוון לקיים מצווה מדרבנן לאכול מרור.
(מא) יכוון בהבאת החרוסת זכר לטיט, לתבן, לתפוח ולדם.
(מב) יכוון לקיים מצות טיבול המרור בחרוסת.
(מג) יכוון לפטור בברכת "על אכילת מרור" את המרור שיאכל ב"כורך".

כורך

- (מד) יכוון לקיים מצות חכמים לאכול מצה ומרור בכריכה אחת ולטבלם בחרוסת זכר למקדש כסברת הלל הזקן.
(מה) יכוון לקיים מצות היסבה ב"כורך".

להערות, לתרומות ולהפצה: 052-7123867 מצווה להפיץ ולפרסם!